

АКТ

лісопатологічного обстеження лісових насаджень по Словечанському надлісництву Філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» на предмет призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025 рік

23 вересня 2025 року

с. Словечне
Коростенський район
Житомирська область

На звернення Філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України», лист № 19425/40.1.11-2025 від 10.09.2025 року «Щодо обстеження лісових насаджень», відповідно п. 30 Санітарних правил в лісах України затверджених постановою КМУ від 27.07.1995 р. № 555 (зі змінами) та наказу від 10.09.2025 № 1551/40.1.11 «Про утворення комісії з обстеження насаджень» та наказу від 22.09.2025 № 1624/40.1.11 Про внесення змін до наказу філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» від 10.09.2025 № 1551/40.1.11, комісією в складі: начальника відділу охорони та захисту лісів Центрального міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Сергія СІРИКА, головного спеціаліста відділу охорони та захисту лісів Центрального міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Вадима САВЧУКА, заступника начальника філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» Валентина МАЦКОВА, завідувача сектору моніторингу стану лісових насаджень філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» Михайла ЛЕГКОБИТА, провідного інженера-лісопатолога філії „Рівнелісозахист” ДСЛП „Київлісозахист” Сергія НОВАКА, за участю начальника Словечанського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» Анатолія ПАВЛЕНКА, інженера лісового господарства 2 категорії відділу лісового господарства філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» Олександра ПАНУХНИКА та керівників лісництв, лісничого Тхоринського лісництва Олексія ГРИБА, лісничого Нагорянського лісництва Андрія КУПРИЙЧУКА, заступник голови Словечанської сільської ради з питань діяльності виконавчих органів влади Василя КАРАЩУКА, Начальник відділу цивільного захисту, оборонної роботи, взаємодії з правоохоронними органами та комунікацій з громадськістю Овруцької міської ради Володимира БАШИНСЬКОГО, провели лісопатологічне обстеження насаджень Словечанського надлісництва «Столичного лісового офісу» ДП «Ліси України» на доцільність проведення в них суцільних санітарних рубок.

Обстеження проведено в натурі в період з 22.09.2025 по 23.09.2025 року.

Таксаційна характеристика вказана згідно матеріалів лісовпорядкування 2018 року станом на 01.01.2019 року.

Можарівське лісництво

Квартал 46, виділ 4, площа виділу 27,3 га, (в рубку кв. 46, вид. 4(7), пл. 3,2 га); склад насадження 10СЗ+БП; вік 71 р.; Н-23 м; Д-26 см; бонітет 1; повнота – 0,70; ТЛУ–В2ДС; запас на 1га-340; категорія захисності лісів – експлуатаційні. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році. Повідомлення про погіршення санітарного стану насаджень є в наявності.

Квартал 55, виділ 10, площа виділу 31,5 га, (в рубку кв. 55, вид. 10(8), пл. 18,7 га); склад насадження 10СЗ+БП; вік 71 р.; Н-24 м; Д-30 см; бонітет 1; повнота – 0,70; ТЛУ–В2ДС; запас на 1га-360; категорія захисності лісів – експлуатаційні. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році. Повідомлення про погіршення санітарного стану насаджень є в наявності.

Квартал 62, виділ 24, площа виділу 4,7 га, **(в рубку кв. 62, вид. 24(2), пл. 0,9 га)**; склад насадження 9С31БП+ДЗ; вік 47 р.; Н-21 м; Д-24 см; бонітет 1А; повнота – 0,85; ТЛУ–В2ДС; запас на 1га-310; категорія захисності лісів – експлуатаційні. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році. Повідомлення про погіршення санітарного стану насаджень є в наявності.

Вищевказані ділянки Можарівського лісництва, пошкоджені пожежею, відповідним чином відображені в акті про лісову пожежу №53 від 17.04.2020 р.

Нагорянське лісництво

Квартал 30, виділ 19, площа виділу 1,4 га, **(в рубку кв. 30, вид. 19, пл. 1,4 га)**; склад насадження 10СЗ; вік 61 р.; Н-15 м; Д-16 см; бонітет 3; повнота – 0,80; ТЛУ–А1С; запас на 1га-190; категорія захисності лісів – експлуатаційні. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Повідомлення про погіршення санітарного стану насаджень є в наявності.

Квартал 30, виділ 23, площа виділу 2,8 га, **(в рубку кв. 30, вид. 23(1), пл. 2,4 га)**; склад насадження 9С31БП; вік 51 р.; Н-16 м; Д-18 см; бонітет 2; повнота – 0,80; ТЛУ–А3С; запас на 1га-200; категорія захисності лісів – експлуатаційні. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Повідомлення про погіршення санітарного стану насаджень є в наявності.

Квартал 33, виділ 31, площа виділу 2,6 га, **(в рубку кв. 33, вид. 31(2), пл. 0,1 га)**; склад насадження 10СЗ+БП; вік 69 р.; Н-20 м; Д-22 см; бонітет 2; повнота – 0,80; ТЛУ–А2С; запас на 1га-320; категорія захисності лісів – експлуатаційні. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Повідомлення про погіршення санітарного стану насаджень є в наявності.

Квартал 33, виділ 33, площа виділу 4,6 га, **(в рубку кв. 33, вид. 33(3), пл. 2,6 га)**; склад насадження 8С32БП; вік 76 р.; Н-23 м; Д-28 см; бонітет 1; повнота – 0,75; ТЛУ–В3ДС; запас на 1га-310; категорія захисності лісів – експлуатаційні. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Повідомлення про погіршення санітарного стану насаджень є в наявності.

Квартал 33, виділ 36, площа виділу 2,2 га, **(в рубку кв. 33, вид. 36пл. 2,2 га)**; склад насадження 4С36БП+ВЛЧ; вік 56 р.; Н-19 м; Д-22 см; бонітет 1; повнота – 0,60; ТЛУ–В4ДС; запас на 1га-150; категорія захисності лісів – експлуатаційні. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Повідомлення про погіршення санітарного стану насаджень є в наявності.

Вищевказані ділянки Нагорянського лісництва, пошкоджені пожежею, відповідним чином відображені в акті про лісову пожежу №54 від 17.04.2020 р.

Насадження практично повністю всохло та втратило технічну якість деревини внаслідок пошкодження лісовою пожежею минулих років, дані лісові пожежі мали масовий характер та значну площу пошкодження про що, проведений висновок оцінки впливу на довкілля планової діяльності «Проведення суцільних санітарних рубок у насадженнях, пошкоджених лісовою пожежею» (реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планової діяльності №20227119690 від 11.11.2022 року)

За результатами оцінки пошкоджених дерев присутні ділянки із рухливою та стійкою низовою пожежею (знищений живий та мертвий надґрунтовий покрив, поверхнева коренева система та кора деревостанів, повністю або частково знищений підріст та підлісок). Деревина мають ознаки відмирання камбіального шару (камбій – шар живих клітин, розташованих між корою та деревиною стовбура).

Кореневі лапи та кореневі шийки дерев з ознаками обпалу (в окремих випадках більше $\frac{3}{4}$ периметра стовбура), висота нагару сягає від 0,5 до 2,5 м.

Висота нагару стовбура під час стійкої низової пожежі сягала зони перехідної та тонкої кори, що викликало пошкодження камбіального шару та призвело до внутрішнього порушення метаболізму. Горіння лісової підстилки протягом тривалого періоду стійкої низової пожежі викликало негативний вплив на кореневу систему соснових насаджень, що призвело до порушення метаболізму та погіршення живлення внаслідок обгорання поверхневої кореневої системи.

На обстежених ділянках основна маса дерев які відносяться до IV-VI категорії санітарного стану. Насадження першочергово потребує заходів поліпшення санітарного стану, так як є осередком розмноження стовбурових шкідників.

Поодинокі дерева (III-IV категорії санітарного стану), мають ознаки відпрацювання стовбуровими комахами з родини *Buprestidae*, а саме синьою сосною златкою *Phaenops cyanea*. Поодинокі дерева (IV-V категорій санітарного стану) уражені стійкою низовою пожежею мають ознаки заселення бурим комлевим вусачем *Arhopalus (-Criocephalus) rusticus* L (на стовбурі поодинокі ходи). Личинкові ходи вказаних шкідливих видів ксилофагів – неглибокі. Личинки синьої соснової златки та бурого комлевого вусача занурені у деревину. Враховуючи фенологічні особливості вказаних видів стовбурових шкідників заселення деревостанів відбулось після локалізації та ліквідації пожежі. На час обстеження спастерігається накопичення неліквідної деревини.

При обстеженні було встановлено, що повнота даного насадження після умовної рубки, призведе до зменшення повноти насадження згідно встановленого показника, у відповідності п. 27 СПЛУ, дане насадження потребує суцільної санітарної рубки. Рубку необхідно провести на протязі 2025 року, в найкоротші терміни.

Згідно зведеної відомості карток пробних площ обов'язковому вирубуванню підлягає відповідно – **91-100 %** запасу деревини.

Висновки та пропозиції:

1. Обстежені насадження створюють незадовільний санітарний стан, деревина втрачає свої технічні якості, проходить розповсюдження стовбурових шкідників
2. Для наведення належного санітарного стану, з метою запобігання розповсюдження шкідників та хвороб лісу, недопущення втрат технічної якості деревини доцільно провести суцільні санітарні рубки на площі **31,5 га**.
3. З метою обмеження негативного впливу на стан лісів та їх відтворення на кожному ділянці до початку рубки скласти карту технологічного процесу розроблення лісосік, яка з урахуванням конкретних умов повинна відображати природоохоронні (запобігання ерозії ґрунтів, збереження підросту тощо.), лісівничі та організаційні вимоги.
4. В осередках стовбурових шкідників, кореневої губки та вітровалу, бурелому проводити рубки згідно термінів та норм передбачених СПЛУ, заготовлену деревину вивозити в максимально стислі терміни, а за неможливості термінового вивезення корувати, лісосічні залишки утилізувати.
5. На зрубках провести лісокультурні заходи згідно типу лісорослинних умов, з дотриманням «Правил відтворення лісів» затверджених постановою КМУ від 01.03.2007 р. №303. від 1 березня 2007 р із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ N 1410 (1410-2022-п) від 20.12.2022 р. В осередках комплексу стовбурових

шкідників створити лісові культури, які запобігатимуть подальшому їх розповсюдженню, тобто вирощування біологічно стійких насаджень.

6. Лісовій охороні надлісництва, вести постійний лісопатологічний моніторинг за санітарним станом насаджень, своєчасно виявляти осередки прояву і поширення шкідників та хвороб, і в першу чергу під час проведення суцільної санітарної рубки, вживати додаткові заходи до запобігання їх поширенню та зростанню чисельності.

7. При проведенні рубок на лісосіках суцільної санітарної рубки, дотримуватись п. 27, СПЛУ та Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», Відомості Верховної Ради, 2017, № 29, ст. 315, із змінами, внесеними згідно із Законами № 3505-IX від 08.12.2023.

8. Спеціалістам надлісництва вести постійний нагляд за суміжними насадженнями, при виявленні появи осередків шкідників та хвороб лісу, в найкоротші терміни проектувати проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

9. Спеціалістам надлісництва, при виявленні червонокнижних рослин та тварин, діяти згідно чинного законодавства.

10. Пробні площі в обстежених насадженнях закладались по всій площі запланованих рубань шляхом перелікової таксації спеціалістами Словечанського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України»

До акту додаються додатки:

- № 6 СПЛУ; №7 СПЛУ;
- планчики ділянок;

Акт складено в 3-ох примірниках, котрі надаються:

- Філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист»
- Центральне міжрегіональне УЛМГ
- Словечанське надлісництво філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України»

Акт підписали:

Начальник відділу охорони та захисту лісів
Центрального міжрегіонального управління
лісового та мисливського господарства

Головний спеціаліст відділу охорони та захисту лісів

Центрального міжрегіонального управління
лісового та мисливського господарства

Сергій СІРИК

Вадим САВЧУК

Заступник начальника
філії «Рівнелісозахист»
ДСЛП «Київлісозахист»

Завідувач сектору

філії «Рівнелісозахист»
ДСЛП «Київлісозахист»

Провідний інженер-лісопатолог
філії «Рівнелісозахист»

ДСЛП «Київлісозахист»

Начальник Словечанського надлісництва
філії «Столичний лісовий офіс»
ДП «Ліси України»

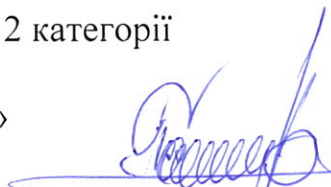
Валентин МАЦКОВ

Михайло ЛЕГКОБИТ

Сергій НОВАК

Анатолій ПАВЛЕНКО

Інженер лісового господарства 2 категорії
відділу лісового господарства
філії «Столичний лісовий офіс»
ДП «Ліси України»

Олександр ПАНУХНИК

Лісничий Тхоринського лісництва

Олексій Гриб

Лісничий Нагорянського лісництва

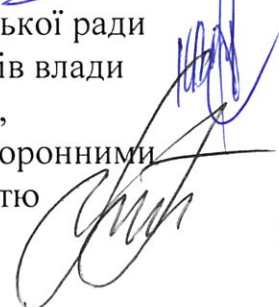
Андрій КУПРИЙЧУК

Заступник голови Словечанської сільської ради
з питань діяльності виконавчих органів влади

Василь КАРАЩУК

Начальник відділу цивільного захисту,
оборонної роботи, взаємодії з правоохоронними
органами та комунікацій з громадськістю
Овруцької міської ради

Володимир БАШИНСЬКИЙ